

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2005. gada 22.aprīļa
rīkojumu Nr. 288

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0304

Profesija

Kokkopis (arborists)

Kvalifikācijas līmenis

2

Nodarbinātības apraksts

Kokkopis (arborists) veic uzdevumus, kas saistīti ar publisko un individuālo apstādījumu koku un krūmu stādīšanu, kopšanu, vainagu veidošanu, formēšanu un izzāģēšanu. Likvidē vēja un citu faktoru nodarītos postījumus un novāc bīstamos kokus, kas apdraud ēkas, elektrolīnijas, autoceļus un citus objektus. Pazīst kokus un krūmus un spēj pielietot koku un krūmu stādīšanā un kopšanā nepieciešamās tehnoloģijas, agrotehniskos pasākumus un darba paņēmienus augstumā.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Stādīt un kopt kokus un krūmus.	1.1. Pazīt vietējo un introducēto koku un krūmu pamatsugas. 1.2. Noteikt stādāmā materiāla kvalitāti. 1.3. Sagatavot stādīšanas vietu. 1.4. Stādīt dažāda vecuma un lieluma kokus un krūmus. 1.5. Kopt jaunus stādījumus. 1.6. Kopt dažāda vecuma kokus un krūmus. 1.7. Novākt bīstamos kokus un likvidēt dažādu faktoru nodarītos postījumus. 1.8. Kopt dižkokus. 1.9. Formēt kokus un krūmus. 1.10. Strādāt ar augu aizsardzības līdzekļiem.
2. Strādāt ar koku un krūmu stādīšanas un kopšanas darbarīkiem, palīgierīcēm un tehniku.	2.1. Strādāt ar rokas darbarīkiem un palīgierīcēm. 2.2. Strādāt ar elektro un motor darbarīkiem. 2.3. Izvēlēties piemērotāko darbarīku, palīgierīci un darba metodi. 2.4. Strādāt ar specializēto tehniku. 2.5. Sagatavot darbam un uzglabāšanai augu aizsardzības ierīces.
3. Veikt koku un krūmu stādīšanas un kopšanas darbarīku, palīgierīču un tehnikas apkopi.	3.1. Izpildīt periodiskās tehniskās apkopes elektro un motor darbarīkiem 3.2. Veikt vienkāršus tehnikas remonta darbus. 3.3. Sagatavot rokas darbarīkus darbam. 3.4. Veikt rokas darbarīku apkopi un remontu. 3.5. Sagatavot palīgierīces darbam pēc instrukcijas. 3.6. Veikt darbarīku un palīgierīču novērtēšanu.
4. Ievērot vides aizsardzības noteikumus.	4.1. Lietot videi draudzīgus darba paņēmienus. 4.2. Lietot videi draudzīgu tehniku. 4.3. Ievērot konkrētā objekta vides aizsardzības noteikumus. 4.4. Ievērot vides aizsardzības noteikumus, strādājot ar augu aizsardzības līdzekļiem.
5. Ievērot darba aizsardzības un drošības tehnikas noteikumus.	5.1. Ievērot personīgo un ražošanas higiēnu. 5.2. Veikt darbus saskaņā ar darba aizsardzības prasībām. 5.3. Sniegt neatliekamo pirmo medicīnisko palīdzību. 5.4. Ievērot satiksmes un kustības drošības noteikumus. 5.5. Izvietot brīdinājuma zīmes un uzrakstus. 5.6. Lietot individuālās aizsardzības līdzekļus un drošības ierīces. 5.7. Novērtēt darba riskus.
6. Pilnveidot kvalifikāciju.	6.1. Iepazīties ar profesionālo literatūru. 6.2. Piedalītiesursos un semināros. 6.3. Apmeklēt tehniskās izstādes. 6.4. Konsultēties ar pieredzējušiem speciālistiem. 6.5. Lietot informācijas tehnoloģiju iekārtas. 6.6. Orientēties profesionālā terminoloģijā kādā no svešvalodām. 6.7. Savlaicīgi atjaunot sertifikātu.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Fizikālie- meteoroloģiskie apstākļi atbilstoši gadalaikam; tehnikas un mehānismu izraisītie trokšņi un vibrācijas.

- Bioloģiskie- alerģija, ko izraisa ziedputekšņi, augu sulas un smaržas; saskarsme ar kukaiņiem un dzīvniekiem.
- Ķīmiskie- saskarsme ar minerālmēsliem un augu aizsardzības līdzekļiem; saskarsme ar smērvielām un degvielām.
- Organizatoriskie- darbs veicams patstāvīgi un sadarbojoties ar citiem objektā nodarbinātajiem; darbs sabiedriskās vietās.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai

- Darbs augstumā.
- Laba fiziskā sagatavotība.
- Motorzāģa un krūmgrieža lietotāja apliecība.
- Atļauja strādāt ar augu aizsardzības līdzekļiem.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Orientēties apstādījumu plānos. • Orientēties profesionālā terminoloģijā kādā no svešvalodām. • Ievērot darba aizsardzības un drošības noteikumus. • Strādāt ar mehānismiem un ierīcēm. • Kopt un uzturēt darba kārtībā mehānismus un ierīces. • Saudzēt apkārtējo vidi. • Orientēties darba likumdošanā. • Ievērot dabas aizsardzības pamatprasības un likumdošanu. • Ievērot ugunsdrošības normas un prasības. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pazīt kokus un krūmus. • Zināt lietojamo koku un krūmu latviskos un latīniskos nosaukumus. • Stādīt kokus un krūmus. • Izrakt kokus un krūmus. • Pārstādīt kokus un krūmus • Gāzt atzarot un sagarināt kokus. • Griezt un izzāģēt krūmus. • Veikt vienkāršas diagnosticēšanas metodes, balstoties uz koku vitalitātes kritērijiem. • Apkopt dobumus, trupējuma vietas un brūces. • Aprūpēt mizas un koksnes bojājumus. • Formēt kokus un krūmus. • Strādāt augstumā ar koku un krūmu kopšanas darbarīkiem, palīgierīcēm un tehniku. • Aizsargāt sakņu zonu. • Aizsargāt koku un krūmu stumbrus, vainagus un saknes no mehāniskiem, ķīmiskiem un klimatiskiem bojājumiem. • Transportēt un uzglabāt stādāmo materiālu. • Sagatavot atbilstošus substrātus un mulčas. • Sagatavot stādāmo vietu kokiem un krūmiem. • Nostiprināt kokus. • Sagatavot lielu koku pārstādīšanai. • Veikt liela koka pārstādīšanu. • Izmantot kokā kāpšanas aprīkojumu un palīgierīces. • Uzstādīt zaru un stumbru atbalsta sistēmas. • Veikt zemsedzes iridnāšanu, aerāciju un nomaiņu. • Atjaunot mulču. • Lietot augu mēslošanas līdzekļus. • Lietot augu aizsardzības līdzekļus. • Sniegt palīdzību nelaimes gadījumos augstumā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valsts valodas prasme. • Patstāvīgi organizēt darbu. • Paaugstināt profesionālo meistarību. • Nodrošināt darba vides kvalitāti. • Uzņemties atbildību par savu rīcību. • Nepieciešamības gadījumā veikt pirmo medicīnisko palīdzību. • Orientēties Civillikumu pamatos. • Ievērot kulturālas uzvedības normas.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Vispārizglītojošos mācību priekšmetos vidējās izglītības standartam vai vidējās profesionālās izglītības standartam atbilstošas zināšanas.			
Apstādījumos pielietojamo augu pamatsortiments			
Augu fizioloģijas un botānikas pamati			
Koku un krūmu stādīšanas paņēmieni			
Augsnes tipi, īpašības, apstrādes īpatnības			
Materiāli augu mulčēšanai un segšanai			
Mēslošanas līdzekļi, to lietošana			
Augu aizsardzības preparāti, to lietošana			
Mašīnas, mehānismi un darba tehnoloģijas			
Koku vainagu veidošana un formēšana			
Kokā kāpšanas paņēmieni, aprīkojums un palīgierīces			
Darbs augstumā, izmantojot kokā kāpšanas aprīkojumu un/vai pacēlājus			
Palīdzības sniegšana nelaimes gadījumos augstumā			
Koku bojājumi un to kopšana			
Biznesa pamati			
Darba izcenojuma dokumentācija			
Mērīšanas instrumenti, to pielietošana			
Darba likumdošana			
Darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumi			
Ekoloģija, vides aizsardzība, vides kultūra			
Psiholoģijas pamati			
Datortehnikas lietošana un darbs internetā			
Profesionālā svešvaloda			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Andris Spaile – profesijas standarta darba grupas vadītājs, Ērgļu arodvidusskolas direktors;
- Didzis Ošeniņš –dārziņš, Ventspils labiekārtošanas kombināta izpilddirektors;
- Aivars Griķis – ainavu arhitekts, Bulduru dārzkopības vidusskolas direktors;
- Aija Dižgalve – lektore, LLU LF Dārzkopības katedra;
- Jānis Ceriņš – parka dārziņš, PUBO “Rīgas parki un dārzi”;
- Dainis Kreilis – mežsaimniecisko darbu strādnieks, VAS “Latvijas valsts meži” “Sēklas un stādi”;
- Jānis Sirlaks – ainavu arhitekts, Cēsu pilsētas dome;
- Ināra Bondare – Dr. biol. Dendrofloras nodaļas vadītāja, Latvijas Nacionālais Botāniskais dārzs;
- Aivars Lasis – pasniedzējs, Bulduru dārzkopības vidusskola;
- Inese Vaniņa – metodiķe, Ērgļu arodvidusskola.

Profesijas standarta eksperti:

- Ē.Zaķis – Latvijas Meža īpašnieku asociācija;
- I.Silamiķele – direktora vietniece, LR Zemkopības ministrija Meža politikas departaments;
- J.Vazdiķis – direktors, Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas meža aģentūra”.

Konsultanti:

- Andris Zvirgzds – Dr.biol., prof.